

Kanın sesi ancak adaletle susar

Hrant Dink'in alçakça bir saldırı sonucunda aramızdan alınışının birinci yıldönümünde, Agos'un önünde "Hrant için, Adalet için" biraraya gelen binlerce kişiye Raket Dink bu sözlerle seslendi. Ancak dava sürecinin bugüne kadar ki gelişim seyri, Hrant Dink cinayetinin gerçek azmettiricilerinin cezalandırılmasını bekleyenleri umutlandırmıyor

SENEM ÖRNEK Türkiye'de bugüne kadar çok fazla sayıda siyasi cinayet işlendi. Ancak Hrant Dink'in öldürülmesi, Türkiye toplumunun vicdanında açtığı yaranın derinliği ve yarattığı travmanın boyutları itibarıyla önceki siyasi cinayetlerden farklılaşıyor. Bunda, belki 1915'ten bu yana bilinçaltına itilmiş suçluluk duygusuyla yoğrulmuş toplumsal belleğin bir şok etkisiyle dışavurması etkili oldu. Belki de Hrant Dink'in halkların kardeşliğine dair naif inancının ışığında sergilediği fevkalade dürüst ve cesur yaşam pratiği toplumun vicdanını harekete geçiren temel motivasyon oldu. Ya da Hrant Dink'in varlığı bu ülkede yaşanması olası kardeşleşme sürecinin teminatı olarak görülmüştü; ona sıklıkla kurşunlar bu özlemle sıklıkla kabul edildi ve toplumsal vicdan bu alçakça cinayet karşısında isyan etti.

Nasıl yorumlanırsa yorumlansın, bu cinayetin yarattığı travmaya bağlı olarak açığa çıkan toplumsal vicdan, adaletin yerini bulmasını, Hrant Dink cinayetinin gerçek azmettiricilerinin cezalandırılmasını çok istedi. Bu istediğinde ısrarcı olduğunu dava sürecinde ve en son olarak 19 Ocak 2008'de gösterdi. Ne var ki, dava sürecinin gelişimi başta Dink ailesini olmak üzere söz konusu cinayetin gerçek azmettiricilerinin cezalandırılmasını bekleyenleri umutlandırmıyor.

Hükümetin timsah gözyaşları

DTP Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal'ın 15 Ocak 2008'te TBMM'de yaptığı Hrant Dink cinayeti ile ilgili konuşmanın ardından söz alan AKP'li İçişleri Bakanı Beşir Atalay, "Bu konuda ne yapılacaksa yapılacak. Karanlık hiçbir nokta kalmaması için çalışıyoruz ve kalmayacak" diyerek yargı sürecinin sağlıklı yürütüldüğünü vurguladı. Ancak aynı konuşmada, "Bu saldırıyı yapanlar ya da yaptırınlar, ülkemizin başta AB olmak üzere dünyaya yaptığı açılımlardan rahatsız olmuş, bunu engellemeye çalışsan, toplumsal barışı bozmak isteyen hastalıklı kafalardır" diyerek azmettiricilerin varlığını ima etmesi bile başlı başına bir çelişkiyi açığa vuruyor. Çünkü bu imalı açıklamanın ardından, bakanlık olarak olayı idari boyutuyla ele aldıkları ve olayda sorumluluğu olan kamu görevlileri hakkında işlem yapmak yoluyla süreci müdahale ettiklerini vurgulayan Atalay'ın icraatı bir ceviz kabuğunu doldurmuyor. Şu ana kadar hakkında idari soruşturma açılan kamu görevlisi sayısı yalnızca üç: Bunlardan biri "ihmal" gerekçesiyle görevden alınan ve halen Şükrü Balcı Polis Okulu'nda görev yapan İstanbul Emniyet İstihbarat Şube Müdürü Ahmet İlhan Güler, diğer ikisi ise cinayet sırasında Trabzon'da görev yapan uzman jandarma Veysel Şahin ve başsavcı Okan Şimşek. Yani dağ fare doğuruyor. AKP hükümetinin Dink cinayetinin arkasındaki güçleri açığa çıkartmak konusunda samimi bir niyeti -ya da cesareti- olmadığı çok açık görülmüştür.

Gerçek azmettiriciler kimler?

2005 yılından bu yana Türkiye'de aynı ideolojik çizgide olan çetelere gerçekleştirildiği tespit edilebilen bir dizi suikast ve bombalama olayı yaşandı. Danıştay suikastı, Cumhuriyet Gazetesi'nin bombalanması, Şemdinli Umur Kitabevi'nin bombalanması, Rahip Santoro cinayeti ve en son olarak da Hrant Dink cinayeti. Bu eylemlerin her biri tek tek ele alındığında adli soruşturma süreçlerinin bir noktada tıkandığı ya da engellendiği görülmüştür. Keza Dink cinayetinin hemen ardından gerçekleşen Malatya Katliamı'nın soruşturmasında da benzeri bir ukanma yaşanıyor. Öyle olunca da, Raket Dink'in altını ısrarla çizdiği "Bebekten katil yaratan karanlık" aydınlatılmıyor.

Öyleyse tüm bu karanlık eylemleri, bir bütünlük parçaları olarak ve hukukun gözlüklerini bir an için kenara bırakıp siyasetin gözlüklerini takarak incelemek en sağlıklı yol olarak görünüyor.

ABD'nin Irak işgaline başlayan sürecin sonucu olarak hali hazırda Irak Devleti sınırları içerisinde bir Kürdistan Devleti kurulma ihtimalinin giderek belirginleşmesinin Türkiye Devleti'nin politikalarına yön veren kesimler içinde de Kürt sorununun nasıl çözüleceği ve üniter devletin nasıl korunacağı konularında birbirleriyle çelişen farklı yaklaşımları ortaya çıkardığı bili-

yor. Bir tarafta küresel entegrasyon yoluyla yola devam etmeyi savunan ve AKP Hükümeti'nin de dahil olduğu bir eğilimin, diğer tarafta ise Türkiye'nin geleneksel AB-ABD eksenli dış politika stratejisinden vazgeçmeyi veya en azından bu durumu Avrasya eksenli bir ilişki bütünüyle dengelemeyi öngören eğilimin belirginleştiği anlaşılıyor.

Aslında İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın "Bu saldırıyı yapanlar ya da yaptırınlar, ülkemizin başta AB olmak üzere dünyaya yaptığı açılımlardan rahatsız olmuş, bunu engellemeye çalışsan, toplumsal barışı bozmak isteyen hastalıklı kafalardır" açıklamasını yaparken diğer eğilimi kastettiği açıkça anlaşılıyor. Ancak yukarıda da be-

lirtildiği gibi AKP'nin Avrasya eğilimiyle birlikte hesaplaşacak cesareti bulunmuyor. Danıştay saldırısından sonra ismi gündeme gelen Ergenekon isimli yasadışı oluşumun Avrasya eğiliminin ideolojik merkezini oluşturduğu güçlü bir ihtimal. Orduda, Emniyette, MIT'te de tiyeleri olduğu anlaşılan Ergenekon isimli oluşumun tamamen devlet içi bir organizasyon olan Susurluk Çetesinden farklı olarak devletin kontrolünün dışına taşan bir nitelik gösterdiğine dair güçlü işaretler bulunuyor.

Bu yapılanmanın, 2005'ten sonra hem entelektüel bir birikim yaratmak üzere ASAM, Türk Solu vs. platformları kullan-

mak suretiyle harekete geçtiği hem de kuvvaci bir perspektife sahip Teşkilat-ı Mahsusat tarzında örgütlenen STK'ların oluşmasını sağladığı görülmüyor. Ergenekon oluşumunun asıl ağırlık verdiği kentlerin; linç eylemlerinin gerçekleştiği ve ırkçı derneklerin yaygınlaştığı Mersin, Trabzon ve İzmir gibi liman kentlerinin olması örgütün kaçakçılık trafiğini denetim altına almak suretiyle mali kaynak yaratma amacıyla uyuyor. Ergenekon oluşumunun yalnızca TC sınırları içinde değil Azerbaycan ve K. Irak'ta faaliyette bulunduğu ve irredantist bir ideolojiye sahip olduğu anlaşılıyor.

Peker, Küçük, Eken, Kerinçsiz vs...

Turan-ı-Türkçü Sedat Peker tarafından finanse edildiği ileri sürülen Ergenekon isimli örgütün ne denli homojen olduğuna dair bir bilgi bulunmasa da, söz konusu örgütle birlikte adı anılan isimler kamuoyunca yakından tanınıyor.

Susurluk olayında da adı geçen JİTEM'in kurucularından emekli Tuğgeneral Veli Küçük'ten, Sedat Peker'le yakın ilişki içinde olduğu, Azerbaycan'da Ermenilere karşı cinayet şebekeleri örgütlediği ve Danıştay tetkikçisi Alparslan Aslan ile de yakın ilişkisi olduğu farklı kaynaklarca ileri sürülüyor. Ayrıca İşi Partisiyle Ülkü Ocakları'nı yan yana getirerek "Kızıl Elma Koalisyonu'nun temelinin atan isminin de Veli Küçük olduğu söyleniyor. Susurluk sınırlarından emekli yarab ve MIT'çi Korkut Eken'in de eski dava arkadaşlarıyla bir araya gelip "ulusal politikalar" ürettiği öne sürülen bir başka iddia... Milis örgütlenmesi şeklinde ve milli değerleri kullanarak gençlik içinde yaygınlaşmaya çalışan Ergenekon isimli oluşumun, emekli generallerden uzman çavuşlara kadar asker, polis ve muhbirlerin yönlendirmesiyle Azerbaycan'dan Çeçenistan'a kadar ülke sınırlarını aşan uluslararası bir yapıya kavuştuğu öne sürülüyor. BBP'ye bağlı Alperen Ocakları'nın kadro çalışması yapmak için Ergenekon tarafından kullanıldığı da bir diğer iddia...

Emekli orgeneral Muhittin Fisunoğlu, Atatürkçü Düşünce Derneği Başkanı eski Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Şener Eruygur, Avukat Kemal Kerinçsiz ile konferans vermek üzere Trabzon'u son yıllarda sıkça ziyaret eden Ümit Özdağ gibi "açık faaliyet"te bulunan kişilerin örgütsel olması da en azından ideolojik düzeyde söz konusu yapıyla bir ilişki içinde olduğu alenen hissediliyor.

Sonuç Olarak

Hrant Dink davasının olağan gidişi içinde; bırakın devletin içinde ve dışında örgütlenmiş olduğu anlaşılan karanlık örgütü açığa çıkartmayı, yazılı raporlarla geliyorum diyen cinayete göz yuman kamu görevlilerine bile dokunmayacağı öngörme zor değil. Bu siyasi davanın, adaletin yerini bulmasıyla sonuçlanmasının yegane koşulunun ise güçlü ve cesur siyasi bir muhalefet hareketinin inşasına ve bu olası hareketin yaratacağı basınca bağlı olduğu söylenebilir.

Ergenekon Operasyonu

Ergenekon örgütü basit bir çıkar ve suç örgütü değildir. Cumhuriyet Mitingleri'ni örgütleyen "Kuvvaci" STK'ların bu örgütle yakın ilişki içinde olduğuna dair güçlü emareler vardır ve söz konusu yapılanma Türkiye'de yükselen faşistleşme dalgasının asli ajitatörüdür.

CEM ÖZATALAY

Türkiye siyaseti Ergenekon çetesine karşı başlatılan operasyonla çalkalanıyor. Ne yalan söyleyeyim, 15 Ocak günü Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal'ın Hrant Dink suikastıyla ilgili olarak Meclis'te yaptığı gündem dışı konuşmaya yanıt veren İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın cinayeti yapanları da yaptırınları da (bu konuşmada özellikle "yaptırınların da" ifadesi önemliydi) yakalanmasını bir "namus meselesi" ifadelerinin vurgulayan kararlı konuşmasını böyle bir operasyonun izleyeceğini tahmin etmemistim.

Öyle ya, Dink davasının başlangıcından bu yana cinayette sorumluluğu veya en azından ihmali bulunduğu ayan beyan olan onlarca kamu görevlisi içinden yalnızca üçü için (biri İstanbul Emniyet İstihbarat Şube Müdürü Ahmet İlhan Güler, diğer ikisi ise cinayet sırasında Trabzon'da görev yapan uzman jandarma Veysel Şahin ve başsavcı Okan Şimşek) idari soruşturma izni çıkartılabildiğine bakılacak olursa fazla iyimser olmaya da imkan bulunmuyordu.

Oysa Beşir Atalay'ın konuşmasındaki kimi ifadelerin Ergenekon çetesini hedef aldığı hemen anlamımdır. Özellikle de su sözler alenen bir ipucu sunuyordu: "Bu saldırıyı yapanlar ya da yaptırınlar, ülkemizin başta AB olmak üzere dünyaya yaptığı açılımlardan rahatsız olmuş, bunu engellemeye çalışsan, toplumsal barışı bozmak isteyen hastalıklı kafalardır".

Bu ifadenin Ergenekon örgütünü hedef aldığı biliyorum çünkü, Birikim dergisinin Haziran sayısında yayınlanan ve "Türkiye Toplumunun Faşistleşmesine Dair Çook Alametler Belirdi" başlığıyla kaleme aldığım yazıda söz konusu örgütün temel hedeflerini içeren 'Devletin Yeniden Yapılanması Üzerine' başlıklı kitapçıkta yer alan şu hedeflerine yer verdim:

"a) Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet egemenliğini ve bağımsız karar mekanizmasını yeniden örgütlemek ve halka dayandırmak. b) Türk Silahlı Kuvvetleri'nin dünya merkezlerinden bağımsız yaptırım gücünü geliştirmek ve pekiştirmek için, Türkiye'nin başta insan, bütün kaynaklarını değerlendirilebilecek topyekün ulusal savunma kavramı ısırtında bağımsız bir özel savaş, bağımsız bir ulusal istihbarat örgütlenmesi kurmak, ulusal savunma sanayisinin inşasına hız vermek, Türkiye'nin silah ithalinin kaynaklarını belli merkezlere bağımlılıktan kurtarmak ve çeşitlendirmek. c) İlk iki maddenin gereği olarak, Atatürk'ün bölge merkezli dış politikasını canlandırmak, Batı'dan gelen yeni Sevr tehdidini Asya'da oluşan Rusya-Çin-Hindistan eksenli yeni kuvvet odağıyla dizginleyecek politikalar geliştirmek. Bu üç görev içinde ulusal devletin bağımsız karar mekanizmasını yeniden örgütlemek esastır. Bölge merkezli dış politika ve Avrasya seçeneği ise bu politikaların uluslararası ortamını oluşturacaktır".

Bu hedeflerinden de anlaşıldığı üzere Ergenekon örgütü basit bir çıkar ve suç örgütü değildir. Aynı yazımda, Cumhuriyet Mitingleri'ni örgütleyen "Kuvvaci" STK'ların bu örgütle yakın ilişki içinde olduğuna dair güçlü emarelerin bulunduğu da değindikten sonra söz konusu yapılanmanın Türkiye'de yükselen faşistleşme dalgasının asli ajitatörü olduğuna işaret etmiştim.

Tüm bunları Beşir Atalay'ın konuşmasıyla ilişkilendirmeme ve ABD hükümetinin söz konusu örgütün varlığından rahatsız olduğunu sezmeme karşın, bu operasyonun olacağını tahmin etmemistim.

Zira AKP'nin Genelkurmay'a rağmen bu operasyona yol verme kararlılığını ve cesaretini gösteremeyeceğini düşünüyordum.

Ancak şimdi anlıyorum ki, Türkiye Devleti'nin dış politikada izleyeceği rotayı kökten değişikliğe uğratmayı hedefleyen bu örgütün siyasi hedeflerinden rahatsız olan ABD faktörünü hesaba katmamışım.

Belli ki, ABD, Genelkurmay ve AKP, Ergenekon örgütünün belini bükme konusunda bir mutabakata varmışlar.

Şimdi önemli olan, bu operasyonun söz konusu güç odağını etkisizleştirmek mi yetineceği yoksa başta Hrant Dink cinayeti olmak üzere Şemdinli bombalaması, Rahip Santoro cinayeti, Danıştay saldırısı, Cumhuriyet gazetesi'nin bombalanması gibi Türkiye'yi karanlığa itmeyi hedefleyen eylemleri aydınlatılmaya mı yöneleceği olacak. Bekleyip, göreceğiz...